

Betrekken bij
PS-vergadering van
1 juli 2020

*De leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de statenadviseur mede te delen.*

Samenvatting

**van de vergadering van de
Statencommissie Omgevingsbeleid**

gehouden op 17 juni 2020

SAMENVATTING

Vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid

Woensdag 17 juni 2020

U kunt de agendavoorstellen en de ingezonden brieven, evenals de samenvattingen, via het Staten-InformatieSysteem (SIS) inzien op de website van de provincie onder het volgende adres:

<https://www.drentsparlement.nl/vergaderingen/>.

De lijst met toezeggingen tot en met de vergadering van 17 juni 2020 is als bijlage opgenomen bij deze samenvatting.

Aanwezig:

de heer G. Serlie (voorzitter)
de heer M.A.M. Berends (PvdA)
de heer E. Bos (GroenLinks)
de heer J.F. Bos (Forum voor Democratie)
de heer R.A.A. Bosch (PvdA)
de heer R.W. Camies (Forum voor Democratie)
mevrouw L. van Dijken-te Velde (ChristenUnie)
mevrouw A.M. Kleine Deters (D66)
de heer T.A. Koopmans (PVV)
de heer E.E.A.A. van Liempd (GroenLinks)
de heer R. Mäkel-van Luttkhuizen (SP)
de heer J.J. Moes (VVD)
de heer W.L.H. Moinat (SP)
de heer K. Neutel (CDA)
mevrouw T. Potharst (Partij voor de Dieren)
de heer R.R. Pruijscher (ChristenUnie)
de heer A.K. Schoenmaker (Sterk Lokaal)
de heer J.G.M. Schomaker (PvdA)
mevrouw E. Slagt-Tichelman (GroenLinks)
de heer J. Smits (VVD)
mevrouw E.C. Vedder-Monaster (CDA)
de heer S.J. Vegter (CDA)
de heer H.H. Veldsema (ChristenUnie)
de heer A. Vorenkamp (PVV)
de heer H. van de Weg (SP)
mevrouw B. Zouine (D66)
mevrouw R.R.M. Zuiker (Partij voor de Dieren)
mevrouw F. Zwaan-Alberts (VVD)
de heer P.A. Zwiers (PvdA)

mevrouw R Veenstra, statenadviseur

Afwezig:

de heer J.W. Drukker (Forum voor Democratie)
de heer F.P. Duut (OpDrenthe)
de heer P. Moltmaker (VVD)
de heer H. Omlo (Forum voor Democratie)
de heer A.J. Voerman (OpDrenthe)
de heer J.R. Wiersema (SterkLokaal Drenthe)

Voorts aanwezig de leden van GS:

de heer C. Bijl (PvdA)
de heer H. Brink (VVD)
de heer H.G. Jumelet (CDA)
de heer J.N. Kuipers (GroenLinks)
de heer T. Stelpstra (ChristenUnie)

1. Opening

De voorzitter, de heer Serlie, opent de digitale vergadering om 9.30 uur. Hij heet de aanwezigen welkom en concludeert dat het quorum voor deze vergadering aanwezig is.

In deze vergadering vindt behandeling plaats van de tweede termijn van de agendapunten 5 t/m 10. De eerste termijn is schriftelijk afgedaan. De bijdrage in de eerste termijn staat bij het betreffende agendapunt van de vergadering op het SIS (StatenInformatieSysteem).

Bezemvragen (vragen van commissieleden die niet of onvoldoende door GS zijn beantwoord in de eerste schriftelijke termijn) worden gemaïld naar de gedeputeerde. De gedeputeerde beantwoordt deze in de digitale vergadering voordat wordt begonnen met de tweede termijn.

2. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt conform vastgesteld.

3. Mededelingen

De heer Moes (VVD) verzoekt om i.p.v. agendapunt 12 deze vergadering te behandelen een fysiek overleg over stikstof te beleggen voor het zomerreces.

Gedeputeerde Jumelet geeft aan dat er bij agendapunt 12 een aantal brieven worden besproken waarin ook stikstof wordt genoemd. Het gaat m.n. over de appreciatie, de brief van het college van GS aan de minister betreffende de brief van 24 april. De appreciatie gaat ook over de motie die door de Staten is ingediend.

Daarnaast wordt er een extra fysieke bijeenkomst belegd op 24 juni 2020 om 16.00 uur voor de commissieleden en de pers. (**NB griffie:** is een digitale bijeenkomst geworden om 17.00 uur)

De voorzitter concludeert dat agendapunt 12 het standaard bijpraatmoment van de gedeputeerde over stikstof is. Op 24 juni 2020 wordt er een fysieke extra bijeenkomst voor commissieleden en de pers georganiseerd. In de procedurevergadering wordt bekeken of deze vergadering openbaar zal zijn.

4. Rondvraag

Er zijn geen rondvragen.

5. Reactie advies wolf; brief van het college van Gedeputeerde Staten van 14 april 2020

Dit punt is geagendeerd op verzoek van de Statenfracties VVD en D66.

Op dit agendapunt hebben zich twee sprekers aangemeld, de heer Six uit Benneveld, dossierhouder wolven van het Platform KSG (Kleinschalige Schapen- en Geitenhouders) en mevrouw Hulshof, voorzitter van Wolf-Fencing Nederland. De bijdragen van de sprekers zijn, voor zover aanwezig, bij de samenvatting gevoegd. Een aantal fracties hebben verhelderende vragen gesteld aan de sprekers. De fracties bedanken de sprekers voor hun bijdrage.

Samenvattende reactie van de fracties

De VVD is blij dat het college van GS het eens is met de fractie dat het goed zou zijn het Interprovinciaal wolvenplan te evalueren. Het plan is te positief over de komst van de wolf. In Duitsland blijven de preventiebedragen en aanvallen door wolven maar stijgen en dat zou in Drenthe ook kunnen gebeuren. De kosten voor afrastering bedragen € 5000 per ha. Bovendien is afrasteren slecht voor de natuur en de biodiversiteit. De VVD is van mening dat er geen plaats is voor de wolf in Nederland.

D66 vindt dat de wolf in Nederland aanwezig mag zijn, maar er moet wel direct geïnvesteerd worden in preventieve maatregelen, omdat er schapen en schapenhouders slachtoffer worden van de wolf. Nu moeten er eerst procedures doorlopen worden, voordat deze preventieve maatregelen worden gerealiseerd. Wil de maatregelen van de provincie Gelderland ook in Drenthe gebruiken en investeren in voorlichting, zoals door de inspreker de heer Six werd genoemd. De PvdA ziet de wolf als een aanwinst voor de Drentse natuur, een vorm van natuurherstel. Conflicten tussen de mens en de wolf komen praktisch niet voor, maar de wolf valt wel schapen en kuddes aan. Daarom moeten er z.s.m. preventieve maatregelen getroffen worden. Tevreden dat de Gebiedscommissie deze maatregelen per direct wil laten ingaan en men is voorstander van het vergoeden van schade die door de wolf wordt veroorzaakt. Forum voor Democratie prijst de voortvarendheid van het opstellen van de Gebiedscommissie, maar vraagt zich af of de Faunabeheereenheid (FBE) ook geconsulteerd is. De Gebiedscommissie en preventieve maatregelen kosten veel geld. Aangezien er nu nog maar een paar wolven zijn en de wolven van zendertjes voorzien kunnen worden, vraagt de fractie zich af of de wolven niet beter naar elders versleept kunnen worden. Indien nodig is afschieten als vorm van faunabeheer nog een mogelijkheid. Het CDA benoemt dat houders van landbouwhuisdieren, terreinbeheerders en de overheid elk hun eigen verantwoordelijkheid hebben t.o.v. de wolf. Het is goed dat deze partijen nu samen beleid maken. De fractie oppert dat het misschien goedkoper is te zorgen dat er bepaalde gebieden zijn waar de wolf niet uit kan, i.p.v. gebieden af te rasteren waar de wolf niet in kan. Aangezien de wolf al 230 jaar niet meer in Nederland gezien is de vraag of de wolf niet meer een exoot is dan een inheems dier. GroenLinks vindt het mooi dat de wolf weer terug is in Drenthe. Krijgen van wolvenspecialisten in Duitsland een heel ander beeld dan de VVD nu schetst. Een gevestigde wolf eet hoofdzakelijk reeën. Het is een schuw dier dat zich ver van de mens houdt. Op dit moment mag de wolf niet beheerd worden volgens EU-regels. Na de zomer beginnen solitaire wolven weer rond te trekken en dan moeten schapenhouders hun maatregelen hebben kunnen treffen. De investering hiervoor zou gedekt moeten worden. De PVV is het eens met de VVD en het CDA dat de wolf niet in Nederland, tussen al die auto's en woningen, hoort. Drenthe is geen natuurlijk verspreidingsgebied en van instandhouding van de populatie in zo'n natuurlijk verspreidingsgebied volgens artikel 4.4.1. van de Wet natuurbescherming kan dus geen sprake zijn. Vraagt zich af waarom het college het nulstandsbeleid niet instelt of op zijn minst onderzoekt. De ChristenUnie merkt op dat de wolf een familiedier is met een uitzonderlijk goed ontwikkeld instinctief verzoeningsgedrag, omdat de wolven elkaar nodig hebben bij de jacht. Preventieve maatregelen zijn noodzakelijk om vee te beschermen. De wolf legt de kwetsbaarheid bloot van onze manier van vee houden. Wil met alle mogelijke middelen de negatieve effecten van de wolf tegengaan, voor zover dit juridisch toelaatbaar is. De SP vindt dat beschermingsmaatregelen tegen honden en vossen ook gebruikt kunnen worden tegen wolven. Primair zijn de dierhouders hier voor verantwoordelijk. De provincie zou pilots kunnen starten voor bijdragen aan het gebruik van preventieve middelen op basis van een gebiedsplan. Maakt zich geen zorgen over de komst van de wolf en verwijst naar de brief van minister Schouten van 17 juni 2020 aan de Tweede Kamer, waaruit blijkt dat slechts 18% van de bevolking als tegenstander van de wolf beschouwd kan worden. SterkLokaal Drenthe vindt het belangrijk dat er gemonitord wordt wat de door de wolf aangerichte schade op jaarbasis is. Aangezien de wolf door alle provincies loopt, pleit men voor een interprovinciale aanpak van de wolf. De fractie is voor het treffen van eenvoudige preventieve maatregelen om schapen te beschermen, mits deze effect hebben. Als de overlast beperkt blijft, kan de wolf een verrijking voor de provincie Drenthe zijn. De Partij voor de Dieren geeft aan dat volgens de wet de houders van dieren primair verantwoordelijk zijn voor de veiligheid van hun dieren. Hoort geen geluiden van hogere boetes voor niet-aangelijnde honden die schapen aanvallen. I.v.m. het creëren van draagvlak kan men misschien instemmen met subsidie maar vindt het ongepast om nu al te stellen dat Drenthe te klein is voor de wolf en dat de schapen niet beschermd kunnen worden. Stelt voor een ecoloog of bioloog toe te voegen aan de Gebiedscommissie.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord

Gedeputeerde Jumelet geeft aan dat er samen met schapenhouders en terreinbeherende organisaties geprobeerd wordt goede afspraken te maken. De Gebiedscommissie is op 5 juni voor het eerst bijeen geweest. De burgemeester van Ooststellingwerf is als onafhankelijke voorzitter gevraagd en alle disciplines die door de heer Six zijn genoemd zijn aanwezig in de commissie. Voorlichting is een belangrijke taak van de commissie. De wolf is strikt beschermd volgens het verdrag van Bern en het College vraagt de Gebiedscommissie om advies. Er zijn inmiddels 48 noodsets vergeven, zodat de schapenhouders preventieve maatregelen kunnen treffen om hun schapen te beschermen. De gedeputeerde hoopt dat het bedrag dat nu beschikbaar is gesteld, op korte termijn kan worden ingezet. Dit zal gebeuren in samenspraak met de Gebiedscommissie. Schapen en kuddes zijn van belang om de hei in Drenthe in stand te houden. Er wordt geanticipeerd op de komst van de wolf door diverse preventieve maatregelen en mogelijk het gebruik van schaapskooien voor de nacht.

De gedeputeerde zal vragen wat de deelnemers van de Gebiedscommissie vinden van de samenstelling van de commissie en dan kunnen er in de toekomst zo nodig mensen toegevoegd worden.

In het Duurzaamheidscentrum is twee jaar lang een wolvententoonstelling geweest en zijn bijeenkomsten belegd. Ook in het Provinciehuis zijn bijeenkomsten met schapenhouders belegd over de betekenis van de wolf in Drenthe. De schapen moeten binnen het hekwerk gehouden worden en de wolf en de hond mogen niet van buiten naar binnen bij de schapen kunnen komen. Toch wordt er veel schade door de wolf aangericht. Inzicht in de hoeveelheid schade en informatie is beschikbaar bij BIJ12.

De VVD hoopt dat de voorstanders van de wolf binnenkort komen met een voorstel voor het beschikbaar stellen van de benodigde € 4 miljoen voor preventie. De fractie kan zich geen Drenthe zonder schapen voorstellen, maar wel een Drenthe zonder wolven.

D66 merkt op dat de schaderegeling pas geldt als er schade is, dus achteraf. De fractie pleit voor het financieren van preventieve maatregelen om leed en schade te voorkomen, dus vooraf.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat dit onderwerp voor nu voldoende is besproken.

6. Onttrekken aan het openbaar verkeer van de parkeerplaats Brunlaan te Peize; Statenstuk 2020-931

Samenvattende reactie van de fracties

Alle fracties geven aan dit stuk als A-stuk door te willen laten gaan naar de Statenvergadering.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat Statenstuk 2020-931 als A-stuk doorgaat naar de Statenvergadering van 1 juli 2020.

7. RUD Drenthe: Jaarstukken 2019 en Ontwerpbegroting 2021; brief van het college van Gedeputeerde Staten van 21 april 2020

Gedeputeerde Kuipers meldt dat het college op 16 juni is ingelicht door de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) dat het reguliere toezicht voor 2019 onvoldoende is uitgevoerd. Er zijn minder toezichtbezoeken afgelegd en sommige provinciale instellingen zijn niet bezocht. Bij voorvallen en calamiteiten heeft er onverminderd en zorgvuldig toezicht plaatsgevonden.

Het college heeft de opdracht gegeven om binnen twee weken de geconstateerde gebreken inzichtelijk te maken en een herstelplan op te stellen. Verder heeft het college de RUD gevraagd openheid van zaken te geven, zodat het college kan volgen hoe het toezicht wordt uitgevoerd.

Samenvattende reactie van de fracties

De Partij voor de Dieren vraagt naar de oorzaken van het verminderde toezicht en of het herstelplan in de Staten besproken kan worden. Desondanks heeft men vertrouwen in de RUD dat er d.m.v. risicogericht toezicht voldoende toezicht zal worden gehouden en pleit om meer geld te reserveren voor de RUD. Ook de vraag of hier geld voor in de begroting wordt opgenomen en welke consequenties er aan de komende evaluatie kunnen vastzitten.

D66 krijgt de indruk dat de organisatie, de informatievoorziening en de bedrijfsvoering bij de RUD onder controle zijn, maar dat er nog aandacht nodig is voor het hoge ziekteverzuim, weerstandsvermogen, automatisering, het IT-systeem LOS, interne controle en toezicht. Vindt dat de organisatie op de goede weg is en wil graag regelmatig op de hoogte gehouden worden van de ontwikkelingen. De SP vraagt zich af of de RUD zijn taken wel op verantwoorde wijze kan uitvoeren met het huidige budget en na het afschalen van het aantal beschikbare productieve uren. Dit betreft taken van het grootste belang zoals energiebesparing, veiligheid rondom toezicht en handhaven bij uitstoot van zorgwekkende stoffen. De SP verwacht van bedrijven dat zij zich aan de regels en wetten houden, ook wat betreft de informatieplicht energiebesparing.

De ChristenUnie vindt dat de ontwikkelrichting van de RUD de goede kant op gaat en vraagt op welke wijze het college aandacht heeft voor het weerstandsvermogen en of eventuele overschotten daarvoor bestemd moeten worden en afdoende zijn. Het IT-systeem LOS blijft problematisch. Misschien idee om dataspecialisten van Astron te vragen voor het IT-systeem en gebiedsinformatie.

De PVV sluit zich aan bij de fractie van D66 wat betreft de ontwikkelingen en vindt het normale bedrijfsvoering dat specialistisch materiaal in eigendom van de RUD op de balans geactiveerd staat met de bijbehorende afschrijvingen. Is tevreden met de aandacht voor de doorlatendheid van bestaande kunststofleidingen voor waterstof en vraagt of er al meer bekend is over onderzoek hieraan.

GroenLinks vindt de beantwoording over de RUD door het college afdoende en hoopt dat de RUD in de toekomst een groeiend aantal uren direct kan inzetten voor toezicht en handhaving en goed dat de gedeputeerde hier aandacht voor heeft. Geven hoge prioriteit aan bescherming van de leefomgeving en zullen dit kritisch blijven volgen.

Het CDA blijft zorgen houden over het hoge ziekteverzuim en het daardoor ontstane verminderde toezicht. De controle bij risicovolle bedrijven is op orde, maar men vraagt zich af wie er verantwoordelijk is als er bij bedrijven in een lagere risicocategorie calamiteiten optreden die mede veroorzaakt zijn door gebrek aan toezicht. Zijn niet blij met de brief van de RUD aan ondernemers.

De VVD vindt de beantwoording van de vragen in eerste termijn voldoende. De zorgen zijn bekend en oplossingen zijn nog niet voorhanden. Maar de mededeling dat het toezicht door de RUD onvoldoende op orde is, terwijl dit de kerntaak van de RUD is, verontrust de fractie zeer en ook dat er nog meer geld moet in een organisatie die al vanaf 2013 niet goed werkt.

Forum voor Democratie vindt dat de RUD het zorgenkindje onder de verbonden partijen blijft. Positief is dat de RUD volgens een collegiale toets tussen landelijke omgevingsdiensten uit 2019 in belangrijke mate voldoet. Zijn positief over de ingestelde werkgroep die ook het ziekteverzuim onderzoekt, maar wil graag een toelichting over deze werkgroep. Verder de vraag of het de provincie en gemeenten is toegestaan leges te berekenen voor milieuvergunningen en hoeveel banen dit gaat opleveren.

De PvdA hoopt dat het herstelplan in de Staten wordt besproken en kijkt uit naar de Benchmark i.v.m. het ziekteverzuim. Vraagt wat de denkrichting over het weerstandsvermogen is en of de deelnemersbijdrage verhoogd moet worden. Nemen kennis van de memo Informatieplicht energiebesparing en de verontschuldiging over de toon van de brief van de RUD en vraagt aan gedeputeerde wat hij met de resultaten van deze commissievergadering gaat doen.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord

Gedeputeerde Kuipers geeft aan dat het herstelplan van de RUD over twee weken komt en geagendeerd kan worden. Het weerstandsvermogen van de RUD is feitelijk te laag voor een organisatie van deze omvang om alle risico's op te vangen maar het RUD-bestuur heeft ervoor gekozen om dit niet aan te vullen door een verhoging van de deelnemersbijdrage. Het jaarprogramma is niet bij voorbaat al afgeschaald om risico's te kunnen bufferen. Mochten zich risico's voordoen, dan moet het bestuur alsnog de keuze maken of deelnemers naar rato een extra bijdrage moeten betalen of dat er op alle punten afgeschaald moet worden. Het college van GS kan hierin geen beslissing nemen.

De evaluatie zal gaan over of het al dan niet voldoen van het risicogericht toezicht. Er zit voortgang in het verbeterprogramma, maar het is nog niet klaar. Activering van specialistisch materiaal is niet aan de orde, omdat het maar om een heel klein deel gaat, wat weinig effect sorteert op de begroting. De accountants gaan akkoord met deze werkwijze.

De gedeputeerde weet over het onderzoek naar de doorlatendheid van kunststofleidingen voor waterstof niet meer dan in de eerste termijn. Het college van GS schat in dat, gezien de begroting en het jaarprogramma 2020, de RUD voldoende is toegerust om haar taken goed uit te oefenen.

De provincie heeft het ondernemen van actie op het niet naleven van de informatieplicht energiebesparing door 4000 bedrijven gefinancierd, maar het college betreurt de toon van de brief aan de ondernemers en het niet bereikbaar zijn van de RUD in de beginfase.

De meest risicovolle bedrijven zijn bij landelijke wetgeving ondergebracht bij de omgevingsdienst Groningen. De overige provinciale bedrijven met een hogere risicocategorie vallen onder risicogericht toezicht. Er is een model gemaakt waarin staat waar er gecontroleerd moet worden. Hieronder vallen o.a. milieu, handavingsgedrag, nalevingsgedrag van de sector en steekproeven die uitwijzen of er nader toezicht nodig is.

Het college deelt de zorgen over de RUD, maar het verbeterprogramma leidt zeker tot betere resultaten. De werkgroep vanuit de eigenaren, bestaande uit ambtenaren vanuit de provincie en gemeenten, is bezig met een evaluatie. Genoemde suggesties worden meegenomen naar de werkgroep.

Het is weer mogelijk om leges te heffen over milieuvergunningen, maar op dit moment moet nog met gemeenten en provincie afgestemd worden, wat de betekenis is voor het aantal banen.

Mogelijk komt er na het herstelplan van de RUD en de evaluatie een presentatie of bijpraatmoment. Gedeputeerde Kuipers ziet niet direct een lijn in de fracties waaruit een zienswijze kan worden samengevat. Hij neemt de opmerkingen en beantwoording uit de 1^e en 2^e termijn mee naar de RUD.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat dit agendapunt voldoende behandeld is.

8. Jaarrekening 2019, Ontwerp-Begrotingswijziging 2020 en Ontwerpprogramma begroting 2021 Prolander; brief van het college van Gedeputeerde Staten van 14 april 2020

Samenvattende reactie van de fracties

De PvdA ziet dat het mogelijk is om met een bijna onvoldoende ratio toch een goed weerstandsvermogen te krijgen. Prolander zit nu op een ratio van 2,2 en de RUD op een ratio van 0,9.

Forum voor Democratie is tevreden over de Begrotingswijziging 2020 en de Programmabegroting 2021. De fractie vraagt of het verlagen van de overhead van 30,4 % naar 25% nog een doel is.

De VVD zal blijven volgen hoe Prolander uitvoering geeft aan het NNN en de discussie rondom stikstof en de gebiedsgerichte aanpak. De fractie is tevreden met de Jaarrekening en het ontwerp Begrotingswijziging. Het CDA heeft geen vragen meer over de Programmabegroting 2021 en de Begrotingswijziging 2020 en stemt in met de verhoging van de Drentse deelnemersbijdrage voor 2021.

GroenLinks vraagt een toezegging om de meerjarenplanning qua tijdspad en de proportie behaalde realisatiedoelstellingen 2027 inzichtelijk naast elkaar te presenteren op 25 november 2020, bij de landelijke voortgangsrapportage van de VRN.

De PVV vindt de overheadkosten van Prolander hoog. Gezien het hoge ziekteverzuim zou de fractie een jaarlijkse taakstelling willen voorstellen en vraagt of Prolander een tijdelijke gemeenschappelijke regeling is. De ChristenUnie stemt in met de begrotingsvoorstellen 2020 en de Jaarstukken 2019 en wenst Prolander succes. De SP ziet in Prolander een organisatie die in control is en heeft vertrouwen in het bereiken van de doelstellingen en ontvangt graag toelichting bij de resultaten die bereikt zijn in de context van PFAS en PAS. D66 blijft constructief kritisch meedenken over de opgave om de landbouwtransitie en de natuurwerkzaamheden te realiseren. De fractie is het eens met de economische activiteiten in dienst te stellen van de natuur. Sterk Lokaal Drenthe is tevreden over de behaalde resultaten van 2019 en heeft kennis genomen van het ontwerpbegrotingsprogramma 2021. Goed dat met alle betrokkenen in gesprek wordt gegaan.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord
Gedeputeerde Kuipers is trots op Prolander, omdat zij doelen weet te realiseren.

Het weerstandsvermogen bij Prolander ziet er anders uit dan bij de RUD. Prolander heeft een gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Groningen en Drenthe, de RUD heeft ook te maken met gemeentelijke financiën en de mogelijkheden om al dan niet bij te storten.

Prolander heeft een eigen overhead. Het huidige percentage overheadkosten is acceptabel, omdat de dienstverleningsovereenkomsten met de provincie Drenthe meetellen als overhead.

De opdracht aan Prolander is vormgegeven aan het NNN en deze opdracht vanuit de eigenaar moet in 2027 klaar zijn. Als het werk klaar is, houdt de organisatie op. Daarna wordt er bekeken of er nieuwe opdrachten zijn voor Prolander. De gedeputeerde zal de suggestie over de meerjarenplanning van GroenLinks meenemen naar de presentatie op 25 november 2020. Op dit moment is er nog niets te zeggen over de voortgang van PFAS en PAS in het provinciaal programma Voortgang natuur.

Gedeputeerde Jumelet merkt op dat gedeputeerde Kuipers antwoordt vanuit de eigenaarsrol, terwijl gedeputeerde Jumelet antwoordt vanuit de opdrachtgeversrol. De PFAS gaat over grondverzet. Soms is er bij natuurwerken sprake van grondverzet. De PAS gaat ook over herstelmaatregelen, die op dit moment aan de orde zijn bij Prolander. Gedeputeerde Jumelet komt op een ander moment terug op de wijze van inzichtelijk maken van de stand van zaken betreffende het NNN.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat dit agendapunt voldoende is besproken.

9. OV-bureau Groningen Drenthe: ontwerpbegroting 2021 en Jaarstukken 2019; brief van het college van Gedeputeerde Staten van 14 april 2020 en

10. Ontwerp-hoofdlijnen dienstregeling bus 2021 OV-bureau Groningen Drenthe; brief van het college van Gedeputeerde Staten van 12 mei 2020

Op verzoek van de voorzitter worden de agendapunten 9 en 10 samen behandeld.

Samenvattende reactie van de fracties

De PvdA vraagt of de gedeputeerde meer kan vertellen over de financiële gevolgen van de coronacrisis voor het OV in 2021 en dat PS tijdig geïnformeerd gaat worden over oplossingen voor de betaalbaarheid van het OV op middellange en lange termijn. Pleit voor een snelle busverbinding tussen Hoogeveen en Emmen i.v.m. goede bereikbaarheid van zorg en onderwijs en op welke wijze GS vorm denken te geven aan bereikbaarheid en aansluiting van verschillende vervoersvormen op elkaar.

Forum voor Democratie heeft vrede met de kosten voor verduurzaming van bussen, zolang die kosten niet betaald worden uit het budget dat normaal gesproken voor het OV wordt vrijgemaakt.

De VVD ziet dat de begroting niet los gezien kan worden van de impact van de coronacrisis. De reizigerscapaciteit is zeer beperkt en heeft bedrijfseconomische gevolgen voor alle activiteiten. De fractie vraagt hoe de vergoedingen van het Rijk er precies uit gaan zien.

Begrijpt niet waarom de bus route van Eelde-Paterswolde naar het Martiniziekenhuis langer is geworden, waardoor de bereikbaarheid van het ziekenhuis lastiger is geworden. Goede bereikbaarheid van de zorg is juist een aandachtspunt van het OV. Het CDA wil graag tussentijds geïnformeerd worden over de betaalbaarheid van het OV in de toekomst, zeker nu de impact van de coronacrisis hier nog overheen komt. Hoe kan de kwaliteit van het busvervoer overeind blijven? Waarom zijn er vier telefoonnummers voor de hubtaxi en is de informatie over de hubtaxi op de website nog steeds niet up to date. Wie de leiding heeft bij het ontwikkelen van de hubtaxi's en aansluitingen van deelvervoer, hoe komt de prioritering voor buslijnen tot stand komt en wat is de mening van GS over een lange termijn overallvisie van het OV. GroenLinks staat achter het idee om de bijdrage van de deelnemers van het OV-bureau beter te laten aansluiten op de uitvoeringskosten. Ook ziet de fractie mogelijkheden in het aanboren van nieuwe doelgroepen om kosten te dekken. Tevreden over de voorgenomen wijzigingen in de dienstregeling 2021 en staat positief tegenover een bijdrage voor de halfuursdienst Hoogeveen – Emmen en tegenover een eventuele bijdrage uit de provincie. Iedere stad in Drenthe dient bereikbaar intern vervoer te hebben, ook Meppel. Mogelijk dat de expertise van het OV-bureau hiervoor ingezet kan worden. De PVV vraagt zich af wat er over blijft van alle ambitieuze plannen van het OV nu deze doorkruist worden door de coronacrisis. Vraagt of er geen coronascenario gemaakt kan worden over wat er gebeurt bij verschillende bezettingspercentages van de bussen. Zit er voldoende flexibiliteit in de concessies van de OV-bedrijven om wijzigingen mogelijk te maken voor 2021, zodat er geen OV-bedrijven zullen zijn die gaan stoppen. De ChristenUnie vraagt welke structurele oplossingen het college ziet voor het verbeteren van de financiële positie van het OV-bureau De fractie vraagt concrete informatie over het deelvervoer, wanneer de Noordelijke trajectkaart voor overschrijden van provinciegrenzen ingevoerd gaat worden en wanneer er financiering mogelijk is van de sneldienst Hoogeveen – Emmen. Pleit voor efficiënte busroutes met een goede spreiding over alle stadswijken en goed vervoer vanuit Nijeveen. De SP is bezorgd of het platteland wel bereikbaar blijft door het herschikken van middelen en is bezorgd over hoe het OV-bureau er in 2021 voor zal staan. Vraagt of het college na de zomer komt met een update van de dienstregeling, waarbij reizigers gespreid gaan worden over de dag en waarom er geen geld is opgenomen in de begroting voor de sneldienst Hoogeveen – Emmen. D66 vindt het lastig een zienswijze in te dienen vanwege de vele onzekerheden a.g.v. de coronacrisis, de verwachte begrotingswijziging 2021 en de 2^e tussenrapportage 2020 waarin de middellange termijnvisie voor de betaalbaarheid van het OV-busvervoer zal staan. Vraagt hoe de Staten hierover geïnformeerd zullen worden en de vraag wanneer de oplaadpunten voor elektrische vervoersmiddelen worden gerealiseerd. Sterk Lokaal Drenthe vindt de bereikbaarheid van het platteland essentieel. De doelen om de bereikbaarheid van het platteland te verbeteren zijn wel gesteld, maar nog niet gerealiseerd. De fractie juicht de inzet op verduurzaming toe zolang de financiën het toelaten en het voor de reiziger betaalbaar blijft. De Partij voor de Dieren benadrukt dat een aantrekkelijk OV, dat betaalbaar is voor alle Drenten, belangrijk is en aandacht moet blijven krijgen. Dringt evenals het CDA aan op het up to date houden van de websites. Bezorgd over de kosten, zeker nu het aantal reizigers door de coronacrisis afneemt en vraagt wat de provincie zou kunnen doen om het OV-bureau duurzamer te kunnen blijven financieren. Accordeert de Begroting 2021 onder de voorwaarde dat de begrotingswijziging eind 2020 aan de Staten wordt voorgelegd.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord

Gedeputeerde Bijl stelt vast dat de Jaarstukken 2019 de instemming hebben van de commissie OGB, maar dat er de nodige kanttekeningen worden gezet bij de Begroting 2021, gezien de onzekerheden a.g.v. de coronacrisis. Het OV-bureau moet blijven functioneren en daarvoor moet de voorliggende begroting toch vastgesteld worden. Daarbij blijven zorgen bestaan. Het Rijk neemt voor 2020 93–95 % van de kosten voor haar rekening en de vervoerders 5-7%. Voor volgend jaar zijn er nog geen afspraken gemaakt. In het najaar komt het OV-bureau terug met de begroting, omdat dan meer bekend is over de ontwikkelingen en omdat het kabinet dan waarschijnlijk een overeenkomst met de vervoerders heeft gemaakt. Deze overeenkomst is van essentieel belang voor de inkomsten van 2021.

Aspecten die door de Staten zijn aangegeven, maar die kosten met zich meebrengen zijn:

- De snelverbinding Hoogeveen -Emmen: deze kosten zijn nog niet ingebracht in de begroting van volgend jaar, omdat er nog niet besloten is deze lijn in exploitatie te nemen. Gedeputeerde Bijl zal deze lijn aanhangig maken bij het OV-bureau. Het is aan de Staten om aan te geven of daar extra geld vanuit de provincie in de lijn gestoken wordt.
- De lijn via Eelde-Paterswolde naar het Martiniziekenhuis: het is goedkoper om een lijn te strekken, maar de lijn komt wel in de buurt van plekken waar hij ook voorheen kwam. Het OV-bureau kijkt steeds of er slimmer georganiseerde verbindingen mogelijk zijn, die toch aanvaardbaar en van goede kwaliteit zijn. Er is nog gesprek gaande met de gemeente Tynaarlo.
- De lijn in Meppel: het is de verantwoordelijkheid van Meppel of de expertise van het OV-bureau ingezet wordt voor de stadslijnen. De provincie draagt hieraan bij.
- De bus door Nijeveen: deze buslijn valt in de concessie van de provincie Overijssel. Er wordt in samenwerking door de provincies Groningen, Fryslân, Overijssel en Drenthe gekeken naar goede aansluitingen bij de provinciegrenzen.

Het ministerie heeft € 400.000 minder toegezegd aan het OV-bureau Groningen-Drenthe. Het aanbod aan reizigers was op het dieptepunt van de coronacrisis 8%. Er zit nu weer herstel in tot 28% en soms wel tot 70%. Met name de scholieren en studenten werden gemist bij het stilleggen van de scholen. De coronacrisis heeft geen effect op de vergoeding van de SOV-kaart.

Wat betreft de flexibiliteit en het aanbod van de reizigers wordt ingezet op de frequentie van de bussen. Bussen die structureel leeg rijden, worden op een andere manier ingezet.

De hubs zijn van de provincies, het PV is van de gemeenten. Samen moeten ze goede afstemming zien te vinden. De gedeputeerde hoopt in september d.m.v. een rapportage meer te kunnen zeggen over de hubs en het laadpuntenplan. Het is aan het Presidium of ze dit punt willen agenderen.

Landelijk wordt er gewerkt aan het project MaaS, Mobility as a Service. Drenthe is een van de pilot-projecten en heeft hiervoor geld ontvangen van het Rijk. De gedeputeerde wil het liefst zo veel mogelijk vormen van vervoer gebundeld aanbieden op hubs. De Account-based ticketing is een paar jaar lopende landelijk discussie, waar nog een besluit over genomen moet worden.

Er volgt nog een mobiliteitsplan aan het eind van dit jaar over verkeersveiligheid, mobiliteit, geplande investeringen, mobiliteit in regionale zin en hun relaties naar het Klimaatakkoord.

De voorzitter concludeert dat de zienswijzen op beide documenten zijn uitgewisseld.

11. Samenvatting van de vergadering van 6 mei 2020 en de Lijst van toezeggingen

De samenvatting van 6 mei 2020 wordt vastgesteld conform het ontwerp.

Lijst van toezeggingen van 6 mei 2020

Er zijn geen opmerkingen. Een actueel overzicht van de lijst is aan deze samenvatting gehecht.

12. Ingekomen stukken, inclusief stikstof

Binnengekomen zijn de brieven A.1 t/m A.8 en B.1 t/m B.33

A. Brieven/mededelingen GS A.1 t/m A. 8

A.2 *Laatste stand van zaken en voortgang Regiodeal Natuurinclusieve Landbouw (brief van 20 mei 2020)* en **A.7** *Injectie productiewater oliewinning Schoonebeek in Drenthe (brief van 9 juni 2020)*

Mevrouw Slagt (GroenLinks) wil deze brieven agenderen. De onderbouwing volgt nog.

De onderbouwing voor brief A.7 wordt samen met de PvdA aangeleverd. (**NB**: teruggetrokken door fractie i.v.m. geplande bijeenkomst over dit onderwerp)

Overige brieven B.1 t/m B.33

B.5 *Brief van Biohuis van 14 mei 2020 over Gebiedsgerichte aanpak en biologische landbouw*

Mevrouw Slagt (GroenLinks) vraagt of er in de gesprekken rond de gebiedsgerichte aanpak stikstof een afgevaardigde van de biologische landbouw betrokken is in de provincie Drenthe.

Gedeputeerde Jumelet deelt n.a.v. de brief van Biohuis mee dat er 28 januari een grote bijeenkomst is geweest in het Provinciehuis over de gebiedsgerichte aanpak, waar Biohuis ook voor was uitgenodigd. Voor de zomer komt er nog een nieuwsbrief aan alle partners uit de gebiedsgerichte aanpak, dus ook aan Biohuis.

B.13 *Brief van de Dierenbescherming van 14 mei 2020 over Deltaplan veehouderij*

De heer Schomaker (PvdA) ziet deze brief graag geagendeerd. De onderbouwing volgt nog.

De lijst met ingekomen stukken wordt conform vastgesteld.

Onderdeel Stikstof

Gedeputeerde Jumelet meldt dat er op 24 juni om 16.00 uur een fysieke vergadering over stikstof zal plaatsvinden. (**NB**: is een digitale bijeenkomst om 17.00 uur geworden)

Nu is vooral de brief van de minister van 24 april aan de orde en de appreciatie, het antwoord en de reacties van de gezamenlijke provincies daar op.

Drenthe wil duidelijkheid over het toekomstperspectief voor de boeren en schrijft over verduurzaming, innovatie, behoud en herstel van de natuur en de regierol van de provincie om tot maatwerk te komen in de gebiedsgerichte aanpak. In de brief wordt ook als antwoord op de minister gezegd dat het aangekondigde maatregelenpakket een belangrijke stap is, maar dat er voor een succesvolle aanpak meer nodig is:

1. Er moet duidelijkheid voor de landbouw komen rondom de meldingen.
2. Er wordt gevraagd om een wettelijk geborgde regierol voor de provincie.
3. De provincie vraagt om middelen om de natuur robuust te maken. De minister heeft € 3 miljard voor tien jaar toegezegd.
4. Er wordt gezegd dat er perspectief voor economische maatschappelijke ontwikkelingen en voor woningbouw is.
5. Er moet samenwerking en maatwerk komen in de gebieden. De provincie wil met het kabinet aan de slag onder de voorwaarde dat er duidelijkheid komt over wat onder het PAS legaal was en hoe dat in de gebiedsgerichte aanpak waargemaakt kan worden.
6. De provincie wil graag in gesprek gaan met de minister over het rapport van 8 juni van de commissie Remkes. De minister heeft dit advies gevraagd en zal eerst zelf een reactie moeten geven. De minister moet ook eerst zelf reageren op het rapport Hordijk, over de rekenmethodiek. De gedeputeerde meldt ook dat er een aanpassing van de beleidsregels van december 2019 komt. Het gaat om kleine technische aanpassingen, om de uitwerking van de regels te actualiseren.

Het Landbouwcollectief heeft andere partijen uitgenodigd om samen met de provincie de regie van de provincie te bespreken. Het college is blij met deze samenwerking. Het stikstofdossier zal ook aan de orde komen. Ook is het college in gesprek met het VDG, de Vereniging Drentse Gemeenten. Een grote groep stakeholders, waaronder gemeenten, waterschappen, organisaties en ook Biohuis, een Nieuwsbrief zullen ontvangen over de laatste stand van zaken.

Samenvattende reacties van de fracties

GroenLinks verzoekt de gedeputeerde om zich niet alleen zorgen te maken over het toekomstperspectief van de landbouw en de economie, maar ook over dat van de natuur, gezien de Europese verplichting en de jarenlange rapportage hierover. D66 vraagt eveneens om aandacht voor de natuur, want dat is het uitgangspunt. Zijn er nog steeds gelden beschikbaar voor de natuurversnelling?

De PVV verzoekt om uitleg over de cijfers in de brieven van het LNV en of deze consequenties hebben voor de uitspraak van de Raad van State. De Partij voor de Dieren verzoekt het college haar eigen standpunt over de stikstofrapporten en -adviezen te geven op de vergadering van 24 juni. De leefomgeving wordt bedreigd en daarom moeten elk stukje natuur robuust gemaakt worden. De VVD vraagt de gedeputeerde om de voorlopige uitslagen van de stikstofberekeningen voor Drenthe op 24 juni te geven en de gevolgen van het afkeuren van het oude beheermodel. De PvdA vraagt of de gedeputeerde ook voelt dat het rapport van de commissie Remkes tegenstrijdig lijkt te zijn met de voornemens van het kabinet, terwijl dit rapport een enorme steun biedt aan natuurbehoud en natuurherstel.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord

Gedeputeerde Jumelet meent dat de provincie wel degelijk aandacht heeft voor de natuur. In de opsomming aan het begin van dit agendapunt is alleen ingegaan op de reactie op de brief van de minister van 24 april. Er worden twee sporen gevolgd: enerzijds die van natuurbehoud en natuurherstel en anderzijds die van zaken als innovatie en de opkoopregeling.

De cijfers uit de brieven van het LNV komen van uit het ministerie. Hier is nu discussie over. In de brief is gesproken over de haalbaarheid van de cijfers. In Drenthe ligt de haalbaarheid van die cijfers lastig. Het is wel heel belangrijk om goede data te hebben.

De gedeputeerde stelt voor het rapport Hordijk ook aan te kaarten op 24 juni. De vergadering is in principe openbaar, maar dat moet gezien de huidige richtlijnen RIVM wel haalbaar zijn.

De minister moet eerst nog reageren op het rapport Remkes. Waarschijnlijk laat het rapport zien dat het college bezig moet gaan met natuurbehoud en -herstel. De in de brief genoemde streefbedragen zijn van belang, maar ook de juridische borging van doelen. De juridische borging moet nog bestudeerd worden.

Het college wil investeren op zowel natuur als landbouw. D.m.v. het Programma Natuurlijk Platteland wordt de natuur robuust gemaakt en de biodiversiteit vergroot. D.m.v. de programma's Duurzame Landbouw, Toekomstgerichte Landbouw en de Regio Deal Natuurinclusieve Landbouw wordt geprobeerd de landbouw duurzamer te maken. Deze programma's zijn dus ook gericht op de natuur.

De voorzitter geeft aan dat dit agendapunt afgerond is.

13. IPO-, SNN- en EU-aangelegenheden, NRK en verbonden partijen

De heer Smits (namens het IPO) wil expliciet aangeven dat de Kaderbrief voor de P&C-cyclus van het IPO zeer binnenkort door de griffie wordt toegestuurd aan alle GS-en en PS-en. De P&C-cyclus van het IPO is van invloed op de P&C-cyclus van de provincie. Indien gewenst, kunnen de Statenleden vragen stellen aan de heer Smit of deze brief agenderen.

14. Sluiting

De vergadering wordt gesloten om 14.15 uur.

De volgende vergadering zal plaatsvinden op 16 september 2020.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid van 16 september 2020.

, voorzitter

, statenadviseur

Toezeggingenlijst Statencommissie Omgevingsbeleid, 17 juni 2020

Naam	Omschrijving	Startdatum	Einddatum	Stand van Zaken
Korte termijn Toezeggingen				
1. Actieplan Sociale energietransitie	<u>Gedeputeerde Stelpstra</u> zegt toe mee te willen werken aan een Statenontmoeting die PS met de nieuwe staten wil gaan te houden.	27.02.2019		
2. Bomenkap	<u>Gedeputeerde Jumelet</u> zegt toe binnen het VDG de onderwerpen handhaving op het verdwijnen van landschapselementen en Drents Goud op de agenda te plaatsen.	06.05.2020	16.09.2020	
Lange termijn Toezeggingen				
1.				
MOTIES				
M 2019-19 , Generatietoets	Verzoekt het College: Onderzoek te doen naar een 'generatietoets' door bij wijze van proef bij de Woonagenda, de Energieagenda en Econ. Koers in beeld te brengen wat de (beleids-) effecten zijn voor verschillende generaties.	13.11.2019		

M 2019-25 , Verduurzamen boerderijen Drents Landschap	Verzoekt het College: In overleg met NMF Drenthe, LTO en gemeenten het plaatsen v.d. kleine windmolens in het landelijk gebied door zelfstandig ondernemers en agrariërs, zo mogelijk in samenwerking met lokale energiecoöps en de mogelijkheid voor lokale initiatieven mee te laten delen, aanjagen en stimuleren. In overleg te gaan met gem. of er bereidheid is lokale belemmerende regelgeving weg te nemen en daarbij indien gewenst ondersteuning te bieden. PS te informeren over het vervolg (inspanningen en resultaten).	13.11.2019		
M 2019-26 , Thorium opnemen in vragen rondom de energietransitie	Besluiten: om tussen nu en een half jaar een informatiebijeenkomst over Thorium (4 ^e punt overwegingen) te organiseren en verzoeken aan de Staten-griffie om hiervoor, in samenwerking met enkele statenleden, de voorbereiding en organisatie te hand te nemen.	13.11.2019	16.09.2020	√ Bijeenkomst 2 oktober 2020
M 2020-10 Zon op daken	Verzoeken het college: <ul style="list-style-type: none"> • met de gemeenten af te spreken op welke wijze het realiseren van zon op daken en het maken van functiecombinaties uit de omgevingsvisie geborgd kan worden; • met de gemeenten te onderzoeken of en hoe hiervoor aanvullende juridische sturingsinstrumenten nodig zijn' • de conclusies hiervan met provinciale staten te delen en indien de conclusie is dat het aanpassen van de omgevingsverordening het meest aangewezen instrument is daartoe met een voorstel uiterlijk in november 2020 naar provinciale Staten te komen. 	01.07.2020		